

Povreda člana 10. Ek

Podnositeljica predstavke je Nacionalno vijeće mladih Moldavije, moldavska nevladina organizacija sa sjedištem u Kišinjevu (Republika Moldavija).

Slučaj se odnosi na odbijanje lokalnih vlasti da dopuste podnositeljici predstavke da izloži antidiskriminacijsku ilustraciju na reklamnim panoima, s obrazloženjem da one prikazuju neke društvene skupine na nedostojanstven i ponižavajući način.

Na plakatu su bile karikature ljudi, dva muškarca koji se drže za ruke, crnca, starije žene, trudnice, osobe u invalidskim kolicima i para koji navodno podsjeća na Rome. Ti su pojedinci formirali red ispred poluotvorenih vrata kroz koja je ruka ispružila saobraćajni znak "stop". Osoba u invalidskim kolicima imala je tužan izraz lica, izobličeno tijelo i ruku koja se mogla činiti ispruženom. Rom je bio nacrtan bez majice s prslukom bez rukava i dugim brkovima, te sa šeširom širokog oboda. Što se tiče Romkinje, ona je bila snažne građe i pretjerano izduženog nosa, te je bila odjevena u bluzu sa širokim dekolteom i dugu suknu koja je dodirivala zemlju. Uz sliku je stajao tekst: "Jeste li diskriminirani? Nazovite antidiskriminacijsku liniju 0-8003-8003 besplatno i povjerljivo.

Pozivajući se na član 10. Evropske konvencije (sloboda izražavanja) podnositeljica predstavke se žalila da je došlo do nezakonitog, nesrazmjernog miješanja u njenu slobodu korištenja karikatura za predstavljanje zabranjenih osnova diskriminacije u svrhe oglašavanja, te njenu slobodu prenošenja informacija o uvođenju besplatne telefonske linije za pomoć u slučaju diskriminacije.

Evropski sud je, između ostalog, istakao da se plakat podnositeljice predstavke odnosio na temu od velikog javnog interesa, da se ne može smatrati da on prenosi govor mržnje ili netolerancije, da se uloga zainteresirane strane u ovom slučaju može izjednačiti s ulogom medija te da je stoga bilo malo prostora za ograničenja. Također, polje slobodne procjene priznato tuženoj državi je ograničeno, te plakat, koji je uključivao nedvosmislenu i razumljivu poruku protiv diskriminacije, vjerojatno neće dovesti do ozbiljnih posljedica za dvije ranjive skupine stanovništva koje su vlasti namjeravale zaštititi. Dalje, domaći sudovi nisu proveli djelotvorno preispitivanje u skladu sa zahtjevima iz člana 10. Konvencije, što predstavlja, u očima Suda, ključni faktor za zaključak da miješanje u ostvarivanje prava na slobodu izražavanja podnositeljice predstavke nije bilo utemeljeno na relevantnim i dovoljnim osnovama. Dalje, Sud smatra da bi takvo uplitanje također moglo imati odvratajući učinak na satirične načine izražavanja koji se tiču društvenih pitanja. Sud je zaključio da navedeno miješanje nije bilo neophodno u demokratskom društvu, te je došlo do povrede člana 10. Konvencije.

¹Informacije su pripremljene u saradnji između Ustavnog suda Bosne i Hercegovine i Odjela za sudsku dokumentaciju i edukaciju Sekretarijata Visokog sudskog i tužilačkog vijeća Bosne i Hercegovine. Iste su informativnog karaktera i ne obavezuju Sud.

[Vlaisavljevikj protiv Republike Sjeverne Makedonije \(broj 23215/21\), 25.6.2024.](#)

Povreda člana 8. Ek

Podnosilac predstavke je Velimir Vlaisavljevikj državljanin Republike Sjeverne Makedonije.

Ovaj predmet se odnosi se na to da je privatno preduzeće koja se bavi pružanjem usluga grijanja prikupljala i koristila lične podatke gospodina Vlaisavljevika. Ona od korisnika privatnih sistema grijanja koji su isključeni zahtijeva plaćanje određene stalne naknade za grijanje. Privatno preduzeće za grijanje izdalo je g. Vlaisavljevikju fakturu u vezi stalne naknade za grijanje i protiv njega je pokrenut postupak radi njene naplate. Gospodin Vlaisavljevikj nije imao instalirane cijevi za grijanje u svom stanu i nikada nije registriran u preduzeću za grijanje

Uz nekoliko pravosnažnih građanskih presuda donesenih između 2017. i 2021., domaći građanski sudovi utvrdili su da gospodin Vlaisavljevikj nije bio dužan plaćati stalne naknade za grijanje. Najviši upravni sud odbacio je njegov zahtjev za zaštitu podataka.

Pozivajući se na član 8. Evropske konvencije (poštivanje privatnog i porodičnog života), g. Vlaisavljevikj se žali da domaće vlasti nisu zaštitile njegove lične podatke od nezakonitog prikupljanja i korištenja.

Evropski sud je, između ostalog, istakao da prilikom odlučivanja o prigovoru o zaštiti podataka nadležna tijela su odbila razmotriti je li on bio dužan platiti stalnu naknadu za grijanje ili ne, smatrajući da imovinska prava ili bilo kakav odnos vjerovnika i dužnika nije relevantan za njihovu ocjenu prigovor o zaštiti ličnih podataka. Konkretno, nisu pridali nikakvu težinu specifičnim okolnostima predmeta podnosioca predstavke, posebno njegove tvrdnje da nikada nije bio priključen na sistem grijanja i činjenicu da su domaći građanski sudovi utvrdili da on nije dužan platiti stalnu naknadu za grijanje, a što bi moglo opravdati prikupljanje i korištenje njegovih ličnih podataka. Sud ne može a da ne zaključi da domaći sudovi nikada zapravo nisu ispitali srž zahtjeva podnosioca predstavke zbog nedostatka sveobuhvatnog ispitivanja pitanja je li, u nedostatku ugovornog ili bilo kojeg drugog pravnog odnosa između podnosioca predstavke i dobavljača toplotne energije, daljnje zadržavanje i korištenje podataka podnosioca predstavke odgovaralo je legitimnom cilju. Sud je zaključio da domaći sudovi nisu uspjeli pružiti djelotvornu zaštitu prava podnosioca predstavke na poštivanje njegovog privatnog života.